

res ita se habet; etenim, cum pluries ad talia pascua Franciscus oves duxisset, & quidem licite, nec alias id evenisset, nec ex ordinariæ contingentibus debuisset tale damnum prævidere; sequitur omissionem diligentiam in non custodiendis ovibus, quæ damnum intulerunt, non fuisse culpam theologicam saltem latam, bene vero damnum casuale esse reputandum, sicque ad illud Franciscum non teneri. Ita communiter.

ANNO MDCCXXXV.

MENSE JANUARI.

CAS. I. Titius puellam suæ conditionis sub spe futuri matrimonii defloravit; modo volens eam ducere, obstat illius pater, damni per deflorationem puellæ illati compensationem prætendens, ut alteri sibi bene viso filiam nuptui tradat. Q. utrum justa sit patris prætensio.

Respondeo negative. Ratio est, quia Titius ex vi contractus tenetur puellam ducere, cum ad hanc ducendam, non vero dorandam se obligaverit, hocque puella acceptaverit; unde, si hanc ducere paratus sit, & maxime cum ejusdem sit conditionis, abunde satisfacit: eo modo, quo si Paulus vendat domum Petro cum pacto, ut intra mensem pretium solvat, & sic intuitu talis pecuniæ sibi debitæ ineat cum Francisco contractum societatis, si Petrus paratus sit tempore præfixo pretium solvere, & Paulus nolit acceptare, non tenetur ad damnum, quod Paulus pateretur, sed esset ei imputandum: quia Petrus præcise tenetur ad pretium solvendum intra mensem, non ad aliud Pauli damnum reparandum, ita Titius tenetur ad matrimonium, non ad compensandum pecunia damnum, quod puellæ per deflorationem sequitur, quia contractus fuit de matrimonio ineundo. Irrationabilis ergo, & injusta patris prætensio. Ita communiter cum Mazzuc. disp. 2. cap. 23. num. 59.

CAS. II. Petrus reus tum perfectæ bestialitatis, tum incestus in primo affinitatis gradu petiit Superiore ad facultatem obtinendam, ut à proprio Parocho ab utroque casu absolvatur: at petiit quidem, & obtinuit facultatem circa incestum, nullum vero ex oblivione de bestialitate verbum fecit. Q. an Parochus, hoc audito, possit directe Petrum à bestialitate absolvere.

Respondeo negative. Ratio est, quia, licet facultas pro reservatis à Superiore obtenta extendatur ad similia peccata post obtentam facultatem commissa, ut docet Bonac. de leg. disp. 1. quæst. 3. p. 7. & similiter facultas indefinite obtenta pro reservatis extendatur ad omnia reservata communia; tamen facultas obtenta pro tali determinato reservato expresso, non extenditur ad reservata diversæ speciei, eo quia licentia intelligenda est juxta verba petentis. In casu licentia expresse petita fuit pro incestu:

et-

ergo non extenditur ad bestialitatem, sicque Parochus non potest ab hac intuitu facultatis obtentæ pœnitentem directe absolvere. Neque obstat, posse dirimi absolvere pœnitentem à reservatis, si hic habens reservata confessionem fecit apud superiorem, vel apud habentem facultatem in reservata, licet ex oblivione, non tamen ex malitia illi reservata, non exposuit in confessione, & hoc titulo præsentationis, & oblivionis reservatorum: ita & in casu, cum idem militet motivum. Non obstat, inquam, quia in tali casu Superior, absolvendo pœnitentem, intendit illum absolvere, quantum potest, & per talem Superioris intentionem, posita pœnitentis oblivione, tollitur reservatio: at in casu petito facultatis pro reservato determinato expresso Superioris intentionem restringit ad illud tale reservatum, cum licentia non extendatur ultra verba petentis; ideo in hoc casu non posset Parochus directe pœnitentem à bestialitate absolvere. Ita cum Lugo de Pœnit. disp. 20. sect. 8. num. 122.

CAS. III. Sacerdos, postquam fœtam reddiderit Bertam, & fœtu animato, ei potionem tradiderit ad abortiendum, hinc effectu sequuto, factus sit irregularis, recursum habuit ad Sacram Pœnitentiam pro dispensatione super talem irregularitatem his verbis: *Sacerdos factus irregularis ob procurrationem fœtus animati, effectu sequuto, petit facultatem, ut à proprio Parocho super talem irregularitatem dispensetur.* Obtenta tali facultate, Parochus executor, re ex integro audita, judicat, talem facultatem esse subreptitiam. Q. an rectum sit talis Parochi judicium.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia pro dispensatione super irregularitate ex abortu, supplicans debet exprimere, si fœtus erat ex se genitus, & hoc ex stilo Curia; quia in hoc casu major ponitur difficultas in dispensando, ut testatur Alphonsus de Leone: at Sacerdos hoc non expressit in supplicatione, ut patet, & vere fœtus erat ex se genitus, ut ex terminis casus: ergo subreptitia fuit facultas obtenta.

MENSE FEBRUARI.

CAS. I. Titius inivit sponsalia cum Berta, sub hac conditione, si pater meus intra annum consenserit; at pater, antequam fuerit de consensu requisitus, obiit. Q. an talia sponsalia pro foro conscientia sint valida.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia per mortem patris fuit purificata conditio; finis enim talem apponendi conditionem fuit, ne Genitor ægre ferret tale matrimonium, eique displiceret: at per mortem patris totaliter cessat talis conditionis finis, unde conditio habetur ut purificata: sicut ergo, si pater consensisset, valida fuissent talia sponsalia, ita & in casu. Sanchez lib. 5. de Matrim. disp. 7. num. 19.

CAS. II. Confessarius, audito in Confessione peccato cum cognata spiritali, negative dubitat, an in Liberulo, in quo descriptam habet facultatem à quibusdam reservatis absolvendi, descriptum sit & tale peccatum; at tamen, tali dubio non obstante, directe pœnitentem absolvit. Q. an bene.

Respondeo negative. Ratio est, quia Confessarius vere esset dubius de fa-

cul-

cultate in certo reservatum, & possessio tota esset pro reservato, quod ei certo constat esse reservatum; unde, sic directe absolvendo, exponeret se periculo invalidam absolutionem impendendi. Belloch. de cas. reserv. part. 1. quæst. 2. num. 11. Mazzuch. disp. 1. quæst. 3. dis. 21. num. 68.

CAS. III. Parochus veneris culpis assuetus, pro pœnitentia injunxit, matrimonium contrahere. Q. an hujusmodi pœnitentiæ genus illi potuerit imponere.

Respondeo negative. Ratio est, quia licet optimum esset ei consulere matrimonium, juxta illud Apostoli: *melius est nubere, quam uri*: tamen non est opus à Confessario imponendum tum propter immensum onus, quod secum affert tale Sacramentum, ut ait Fagundez in libr. quæst. 2. Ecclesiæ præcept. cap. 5. num. 4. tum propter maximam libertatem, quam matrimonium requirit, quidquid in contrarium dicat Diana cum Leandro.

M E N S E M A R T I I.

CAS. I. Parochus hujus Diœcesis absque licentia Ordinarii in matrimonium conjunxit cum Petro Bertam, quæ annos vix tredecim nata ex Imolensi Diœcesi ad suam se contulit Parœciam cum suis genitoribus, ibique per annos decem & ultra habitavit cum iisdem, & aliis suis Parochianis fide dignis, qui illum de Bertæ libertate, etiam medio juramento, certum fecerunt. Q. an bene se gesserit.

Respondeo, male se gessisse. Ratio est, quia in instructione S. C. Univ. Inquisit. præcipitur tum, quod si contrahere volentes sint exteri, supersedeatur in licentiâ contrahendi, donec per litteras Ordinarii ipsorum doceant de eorum libero statu, tum quod Ordinarii percipiant omnibus, & singulis Parochis in eorum Diœcesibus existentibus, ut pro matrimoniis cum exteris contrahendis non faciant publicationes in eorum Ecclesiis, nisi certiorato Ordinario, à quo vel ejus Vicario Generali prius teneantur fidem authenticam reportare, quod pro tali matrimonio fuerint examinati testes in eorum Tribunali, qui probent statum liberum contrahentium, &c. Si autem hoc aperte præcipitur, contra talem instructionem, ut patet, egit Parochus, conjungendo in hac Diœcesi Bertam ex Diœcesi Imolensi cum Petro absque proprii Ordinarii licentiâ: ergo male egit. Neque Parochus prodesse potest, Bertam se contulisse in suam Parœciam cum suis genitoribus, ibique per annos decem, & ultra cum iisdem habitasse, & de ejus libertate per plures Parochianos fide dignos, etiam medio juramento, ei constitisse. Non, inquam, prodesse potest: quia cum Berta discesserit ab Imolensi Diœcesi in ætate nubili, cum esset annos 13. nata, de hac urget Instructio S. C. adeo ut requirantur tum litteræ Ordinarii Imolensis, quibus doceat de ejus libertate, tum licentiâ autentica Ordinarii hujus Diœcesis, contra quam instructionem, cum egerit Parochus, male se gessit.

CAS. II. Paulus exponit Confessario, commisisse quidem incestum cum nepte sibi consanguinea, sed dubitat utrum tale peccatum alias fuerit confessus apud Confessarium privilegiatum. Q. an stante tali dubio, possit recte per talem Confessarium absolvi.

Res-

Respondeo negative. Ratio est, quia possessio non stat pro Paulo, sed pro reservatione, in quam certo ei constat incidisse, cum ei certo constet, incestum commisisse in secundo consanguinitatis gradu, qualis est copula cum nepte sibi consanguinea, qui incestus in hac Diœcesi reservatur; unde tale peccatum Confessario privilegiato ad directam absolutionem obtinendam confiteri tenetur: quemadmodum certus de emissionem voti, & dubius de impletione, tenetur votum implere, ut communiter docent DD. de voto, quia possessio stat pro voto. Ita propter eandem rationem certus de reservato commisso, & dubius de confessione facta apud Confessarium privilegiatum tenetur apud similem Confessarium illud confiteri. Mazzuch. de reservat. dis. 1. quæst. 3. disp. 21. num. 73.

CAS. III. Franciscus pluribus gravatus pœnitentiis alias sibi impositis sciens die festo Titularis Ecclesiæ Parochialis concessam esse Plenariam Indulgentiam omnibus, qui rite confessi, & sacra Eucharistia refecti talem Ecclesiam visitaverint, &c. omnem ad eam lucrandam adhibuit diligentiam, putans sic ab onere tales pœnitentias implendi esse absolutum. Q. an vere senserit.

Respondeo in praxi male sensisse. Ratio est, quia, licet speculative loquendo, & maxime, si sermo sit de pœnitentiis mere satisfactoriis, & non simul medicinalibus, per consequentem Indulgentiæ Plenariæ consequatur etiam quis remissionem cujuscumque pœnæ debitæ peccatis, hoc enim sonat Indulgentiâ Plenariâ, & sic amplius ad pœnitentiam à Confessario injunctam exequendam non videatur teneri, cum cesset titulus satisfactionis; tamen in praxi adhuc urget obligatio injunctam satisfactionem adimplendi, tum quia in praxi nimis incertum est, an quis Plenariam fuerit lucratus indulgentiam, tum quia ordinariæ pœnitentiæ est etiam medicinalis, & à relapsu præservativa, tum quia Pontifices in Bullis Jubilæi præscribere solent Confessariis, ut congruas & salutes pœnitentias confitentibus imponant. Quæ omnia probans, in praxi explendam esse à pœnitente satisfactionem, etiam in casu quo quis Indulgentiam Plenariâ lucrari conatus fuerit. Ita cum meo Girib. de Pœnit. tract. 1. cap. 12.

M E N S E A P R I L I S.

CAS. I. Berta affinis Petro per copulam illicitam habitam cum Petri fratre, cum non nisi cum periculo gravis infamiæ, & notabilis dampni, attenuis particularibus circumstantiis, posset à nuptiis resilire, illas contraxit cum vera intentione matrimonium ineundi, licet nullum esset tale matrimonium. Q. an hoc fuerit simulare Sacramentum cum peccato.

Respondeo negative. Ratio est, quia simulare Sacramentum cum peccato est ponere materiam, ei applicando formam absque intentione conficiendi Sacramentum; quia eo tunc irrogatur injuria Sacramento, sicuti injuriam irrogaret Deo, qui pejeraret sine animo jurandi: in hoc sensu procedit propositio 29. ab Innocentio XI. damnata, ita ut neque urgens metus gravis sit causa justa Sacramentorum administrationem simulandi. At in casu nulla irrogata fuit injuria Sacramento matrimonii, cum propter impedimentum

G

di-

dirimens, neque posita sit materia talis Sacramenti, cui forma applicari posset; unde non simulavit Sacramentum cum peccato, adeo ut sacrilegium commiserit, ut tenet Viva in explicatione citatæ positionis, & Lacroix, lib. 6. part. 1. num. 162. ubi testatur hanc sententiam esse communem. Ad summum dici potest, Bertam simulasse contractum.

CAS. II. Conjuges extra vas de communi consensu se polluerunt. **Q.** quas circumstantias debeant exprimere pro integritate Confessionis.

Respondeo debere exprimere nedum malitiam talis peccati contra naturam, sed etiam circumstantiam conjugii, & quidem conjugii determinati, ita ut debeant in confessione exponere commisisse peccatum pollutionis cum conjugis; & ratio est, quia tale peccatum nedum est mollities contra naturam, sed induit speciem adulterii: cum neuter conjux servet alteri corpus suum caste, quod ad bonum fidei pertinet; nec solum sit adulterium cum aliena conjugis peccare, sed etiam omne quod non habet potestatem conjugii: & hac ratione exprimenda est circumstantia conjugii. Quia postea per tale peccatum nulla habita fuit injustitia adversus conjugem, cum vir, & uxor de communi consensu tale peccatum commiserint, debent exprimere etiam circumstantiam conjugii determinati, quia secus intelligeretur injustitia adversus conjugem. Ita docent Dicastill. lib. 3. de Sacram. tract. 10. dub. 7. num. 82. Diana tom. 2. tract. 6. resol. 186.

CAS. III. Titius, impositam à Confessario pœnitentiam bis in mense per annum jejunandi animo adimplendi acceptavit; sed quia ob fragilitatem, & in jejunando difficultatem jam sex elapsis mensibus illam non adimplevit, petiit alium Confessarium, illumque, ut in aliam pœnitentiam permutaret rogavit, ne amplius eidem periculo eam violandi sit expositus. **Q.** an secundus Confessarius possit eam permutare, non audita ex integro, aut ex parte priori confessione.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia secundus Confessarius non judicaret, causa absolute incognita, ut asserunt DD. contrarii, eo quia, licet non cognosceret causam clare, & distincte, ut requireretur, si deberet iudicium ferre de justitia, qua prima pœnitentia imposita fuit, illam tamen cognosceret, quantum sufficeret ad pœnitentiam permutandam titulo difficultatis ad illam implendam, ut in casu: etenim ex qualitate pœnitentiæ in prima confessione impositæ non posset non cognoscere aliquo modo causam, propter quam fuit imposita; ita ut si pœnitentia imposita fuerit gravis, & diuturna, cognosceret causam fuisse magni momenti tum intensive, tum extensive considerata; si gravis, sed brevis, causam fuisse gravem solum intensive; si mediocris, fuisse mediocrem; quod sufficeret ad proportionem servandam inter pœnitentiam, & peccatum, & sic ad pœnitentiam permutandam absque nova, clara, & distincta omnium peccatorum confessione; unde etiam sine hac posset secundus Confessarius in bonum pœnitentis priorem pœnitentiam permutare. Ita cum meo Girib. de Pœnitentia, tract. 7. cap. 12. dub. 9. num. 80. qui plures citat Doctores.

CAS. I. Titius tres habens filias ex prima uxore, cum experientia viderit, bis secundam uxorem in partu expertam esse periculum mortis, tum ut liberet uxorem à novo mortis periculo ob affectum ad uxorem, tum ne filia necessaria, & utili, qua gaudent, custodia per mortem Novercæ priventur, vellet uxori suæ medicamen sterilitatis causativum. **Q.** an licite in talibus circumstantiis hoc possit præstare.

Respondeo negative. Ratio est, quia nullo bono fine coonestari potest sumptio potionis, qua prolis conceptio impediatur, hanc enim, quæ nata est sequi ex copula carnali, impedire, est contra naturam, & naturalem generationis finem; parumque, & solum secundum magis & minus distaret à seminis effusione extra vas, aut ab homicidio, juxta illud Butri: *Sunt paria occidere, & nasci impedire*; quare, sicuti in nullo casu licita est mollities, aut fœtum occidere, ita similiter numquam licebit in fœmina sterilitatem procurare; quod etiam prohibuit Sixtus V. in Bulla de Abortu: consequenter neque in casu, ne filia Titii optima priventur Novercæ custodia, neque ut ejus uxor à mortis periculo in liberis in lucem edendis liberetur. Est communis contra Torreblancam.

CAS. II. Petrus, contractis sponsalibus cum Berta sub conditione, si intra sex menses centum habuerit in dorem, nondum elapso præfinito tempore, contraxit sponsalia absoluta cum Francisca Bertæ sorore: at, mortua Francisca, matrimonium de præsentibus cum Berta contraxit. **Q.** an sit validum.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia secunda sponsalia absoluta contracta cum Francisca, sunt invalida, cum non possint executioni mandari, nisi cum peccato: etenim Petrus nedum peccavit, hæc contrahendo, non expectata conditionis purificatione intra tempus determinatum, ut in conscientia expectare debebat, sed etiam peccasset, si matrimonium cum Francisca post talia sponsalia, licet, absoluta, contraxisset, non expectata conditionis purificatione, quia tali tempore obligatio expectandi purificationis eventum non fuissent extincta per sponsalia secunda absoluta, specialiter, quia talia sponsalia non fuerunt contractus ultimus, & indissolubilis, & per modum dispositionis ad Matrimonium: si autem viguisset tali tempore etiam post secunda sponsalia absoluta obligatio expectandi purificationis eventum, jam secunda obligatio fuit nulla: cum autem hoc aperte præcipitur, contra talem Instructionem, ut patet, egit Parochus, conjugendo in hac Diocesi Bertam ex Diocesi Imolensi, cum non potuisset nisi cum peccato exequi, eo modo, quo nulla communiter dicitur obligatio matrimonium contrahendi cum dedecore familiæ, quia esset obligatio ad peccandum, cum tale matrimonium absque peccato non posset contrahi, si secunda obligatio fuit nulla, nulla etiam fuerunt secunda sponsalia absoluta, sicque matrimonium cum Berta contractum fuisset validum, cum non obstaret publicæ honestatis impedimentum ex sponsalibus ortum, utpote quia solum ex sponsalibus validis oriatur. Ita cum Lacroix lib. 6. part. 3. num. 8. & clarius cum Palao ab ipso citato.

CAS. III. Confessarius juveni venereis assuetis ter in hebdomada qui nde-
cim Pater, & Ave per annum extensis brachiis recitare imposuit. Talem pœ-
nitentiam juvenis acceptavit quidem, sed non adimplevit; quia tamen, Deo
favente, à prava consuetudine recessit, ad illam adimplendam putat non
reneri. Q. an bene sentiat.

Respondeo negative. Ratio est, quia talis pœnitentia nedum fuit medici-
nalis, sed etiam satisfactoria, quod colligitur ex quo sit tota pœnitentia ju-
veni imposita; quare, licet ut medicinalis non esset amplius obligatoria, jux-
ta illud: *Medicina non est opus valentibus, sed male se habentibus*: tamen ut
satisfactoria pro peccatis est adhuc obligatoria, ne pœnitentiæ Sacramen-
tum parte careat integrali: quare, quod juvenis sit à prava consuetudine
emendatus, sufficit quidem, ut Confessarius talem ei minuere possit pœni-
tentiam, non tamen, ut sit absolute ab onere satisfaciendi exemptus. Quod,
si qui non jejunavit in Quadragesima, aut aliis diebus ab Ecclesia præscrip-
tis, non amplius tenetur jejunare, hoc est, quia Ecclesia in diebus jejunii
de præcepto decernit diem pro jejunio; at Confessarius imponens pœni-
tentiam per annum, præcipit talem pœnitentiam ad satisfaciendum pro pec-
catis, & ut partem integram Sacramenti; unde, etiam elapso tempore
præfixo, in rigore præstare debet juvenis, de quo in casu, quod anno elap-
so noluit præstare. Ita Salmant. & Gobat.

MENSE JUNII.

CAS. I. Titius ob adulterium uxoris ex Judicis sententia, fecit divortium,
modo, cum & ipse adulterium, licet secreto, comiserit, du-
bitat, an in conscientia teneatur uxori reconciliari, illamque tamquam uxo-
rem habere. Q. quid dicendum.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia in casu habentur paria delicta, cum
uterque conjux alteri per adulterium fidem fregerit, unde mutua compen-
satio orta est. Nec obstat, delictum uxoris fuisse publicum, illud viri oc-
cultum; quia hoc solum probat, delictum uxoris fuisse sufficiens ad peten-
dum divortium per sententiam Judicis, non sic delictum viri; non vero tol-
lit, quin in conscientia delicta sint paria: unde, si vir publicum commi-
sisset adulterium post divortium, teneretur consortem repetere; & ad illam
redire juridice compelli deberet, ut colligitur cap. ex lit. de divortis,
& tenent communiter DD. teste Giribaldo de matrim. cap. 20. tract.
10. dub. 2. num. 12. ita, quia occultum commisit adulterium, in cons-
cientia ex se tenetur uxori reconciliari, illamque ut uxorem habere.

CAS. II. Bertæ ex illicito concubitu foetæ Amasius, ipsa inscia, potio-
nem tradidit abortum foetus animati causativam; at pœnitentia ductus illam
monuit de potione, & facile si voluisset, recursum habendo ad Medicos,
potuisset abortum impedire, sed noluit. Q. an Bertæ inciderit in casum re-
servatum.

Respondeo negative. Ratio est, quia non incidit vel in excommunicationem
à Sixto V. latam contra abortum procurantes, quæ adhuc viget post Bullam
moderatoriam Gregorii XIV. si foetus sit animatus, à qua tamen virtute

Bul-

Bullæ Gregorii potest Ordinarius absolvere, aut alter Confessarius ex spé-
ciali delegatione ab ipso obtenta, vel in reservationem Ordinarii de homi-
dio voluntario. Non incidit in excommunicationem Papalem, quia lata
est contra procurantes abortum foetus animati, quem non procuravit Bertæ,
cum studiose non quæsiverit sive per se, sive per alium, ut foetus immatu-
re ex ejus utero ejiceretur, ut requiritur ad abortum procurandum, bene
vero abortum permiserit, mere negative se habendo, unde non in reserva-
tionem Papalem incidit, ut docet cum communi Mazzuch. de reserv. disp.
2. cap. 3. quæst. 3. num. 40. Neque incidit in reservationem Ordinarii, quia
in hanc incidunt solum, qui dolo, malo animo, & studiose aliquem illicite
occidunt, aut consulunt, mandant, auxilium, aut favorem præstant; quæ
omnia positivum concursus aut physicum, aut moralem important, qua-
lem certe con præstitit Bertæ, quæ mere negative se habuit: quare peccavit
quidem graviter, quia ex terminis casus abortum poterat, & tenebatur im-
pedire; at in nullam incidit reservationem.

CAS. III. Petrus, fracta Capsula Confessionarii in Ecclesia existentis, in
qua Capellanus solet Breviarium, aliosque libros pro Confessionibus au-
diendis asservare, furatus est tum Breviarium, tum alios Libros. Q. an da-
ta, & admissa sententia negante, sufficeret ad sacrilegium præcise furari rem
in Ecclesia, adhuc Petrus sacrilegium commiserit.

Respondeo negative. Ratio est, quia in sententia negante &c. ad hoc, ut
furtum sit sacrilegum ratione loci sacri, ut hic unice dubitatur, requiritur,
quod sit de rebus sub jure Ecclesiæ, quia vel illi traditæ sunt ad custodiend-
um, vel in pignus datæ, vel alio simili modo in Ecclesia depositæ: at ita
non se habent in Capsula Confessionarii Breviarium, alique Libri, quia
hæc omnia per accidens sunt in Ecclesia, nec aliquo modo sunt sub jure
Ecclesiæ, sed se habent sicuti sellæ, quas pro sui commoditate mittere so-
lent Nobiles ad Ecclesiam: unde, quemadmodum in hac sententia, qui ta-
les sellas in Ecclesia existentes furaretur, non committeret sacrilegium; ut
inter alios docet Diana, Girib. de circumst. peccat. dub. 4. Ita, nec Pe-
trum per tale furtum ratione loci sacrilegium commisisse dicendum est.

MENSE JULII.

CAS. I. Mulier, quæ nulliter matrimonium contraxerat ob affinitatem ex
copula illicita, monita à Confessario ne debitum redderet,
donec, obtenta à Sacra Pœnitentiaria dispensatione, matrimonium revali-
daretur, cum quadam die non valeret viri importunitatem vincere, ei cum
juramento asseruit nullitatem matrimonii, utpote cum prædicto impedimen-
to contracti; at nolens Vir quiescere, adhuc debitum petit. Q. an adhuc
licite potuerit debitum petere.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia licet Mulier sciens nullitatem ma-
trimonii non possit reddere debitum; Vir tamen adhuc retinet jus, non qui-
dem reale, cum matrimonium in re sit nullum, bene vero putatum ad de-
bitum exigendum; etenim vir, regulariter loquendo, non tenetur credere
Fœminæ asserenti, etiam cum juramento, contraxisse matrimonium cum
in-

impedimento dirimente orto ex copula illicita, sicuti regulariter non tenetur filius credere matri alleganti ipsum esse spurium: unde si non tenetur filius credere, despositio dubio, quod ex tali jurata confessione oriri posset, esset licitum debitum petere, licet mulier denegare teneretur. Quod si foemina gravia, & clara adduceret indicia ad probandum impedimentum, tunc vir ante debiti petitionem teneretur diligentias adhibere, nec ante istas licite posset debitum petere. Ita cum Diana tom. 2. tract. 6. resol. 175.

CAS. II. Berta vix tribus elapsis horis ab Eucharistiae sumptione, adultrium commisit. Q. an teneatur talem circumstantiam in confessione aperire.

Respondeo negative. Ratio est, quia, licet deberet talem circumstantiam exprimere, se immediate post Sacramenti sumptionem peccasse, cum eo tunc gravissimam commisisset irreverentiam contra Eucharistiae Sacramentum, non sic, peccando tribus elapsis horis ab Eucharistiae sumptione; cessavit enim per tale tempus intermedium talis irreverentiae motivum, ni velimus dicere, durare ad arbitrium: quare, cessante motivo irreverentiae, nulla esset talem circumstantiam exprimendi necessitas, quae unice ex tali capite oriri potest. Ita Leand. de Eucharist.

CAS. III. Titius bona fide bovem emit; quem majori pretio vendidit Paulo: at cum sciverit Titius, furatum fuisse Bovem, & Dominum esse Franciscum, dubitat, an teneatur Francisco Domino illud plus, quod a Paulo reportavit, restituere. Q. quid dicendum.

Respondeo, non teneri illud plus Francisco restituere, supposito tamen, quod Bos non sit factus intrinsece melior, puta, si adolevisset: sed idem sit absque intrinseca mutatione. Ratio est, quia est fructus industriae Titii, non fructus Bovis, cujus rei signum est, quod, si Titius iterum eundem Bovem emisset a Paulo pretio minori, & illum Franciscum vero Domino restituisset, Dominum indemnem reservasset, cum nullam in re sua laesionem passus fuisset; si autem illum indemnem servasset, illud plus, non ad Dominum Bovis, sed ad Titium; ut fructus industriae, spectasset. Ita in casu dicendum est, esse illud plus industriae fructum, sicque ad illud restituendum non teneri. Ita cum Lugo de just. disp. 17. sect. 1. num. 20. contra Lesium.

MENSE AUGUSTI.

CAS. I. Sacerdos apud Judicem laicum cum protestatione &c. Sempronium de gravissimo furto in domo Patru sui patrato de illius mandato accusavit, unde Sempronius fuit ad mortem damnatus. Q. an talis Sacerdos sit irregularis.

Respondeo probabiliter negative. Ratio est, quia in cap. *Praelati* de homicid. in 6. permittitur Clericis, conqueri coram Judice de malefactoribus suis, ne laici scientes, Clericos non posse absque irregularitatis nota querelam coram Judice deponere, audaciores fiant ad illis injurias inferendas; damnificans autem graviter Patrum Clerici ob sanguinis conjunctionem est moraliter Clerici malefactor, cum titulo propinquitatis Patrum, & Nepos unum moraliter in rebus temporalibus computentur, adeo ut damnum uni illatum in alium redundet; quare Sacerdos noster probabiliter factus non est

irregularis. Dico solum probabiliter, quia Textus expresse loquitur solum de malefactoribus suis. Ita Diana tom. 5. tract. 5. resol. 82.

CAS. II. Confessarius audiens Cajum exponentem, rem habuisse cum Uxore fratris sui, illum interrogavit, an copula fuerit completa; & licet ex ejus responsionibus cognoverit non nisi dubitative de complemento copulae posse confessionem habere, tamen illum pro absolutione ad Pœnitentiarium dimisit. Q. an bene se gesserit.

Respondeo potuisse illum directe absolvere. Ratio est, quia in generali, & ordinaria reservatione non includuntur peccata dubia, nisi hoc expresse explicetur: cum lex reservationis sit strictè interpretanda. Neque dicas, præsumptionem esse pro reservatione, quia ex communiter contingentibus copula præsumitur completa, hic titulo talis præsumptionis cadere tale peccatum sub reservatione. Contra est reservatio de incestu, si strictè est interpretanda, comprehendit incestum certum, non vero solum præsumptum; cum autem in casu ad summum incestus esset præsumptus, hunc potuisset Confessarius simplex absolvere, nec debuisset pœnitentem mittere ad Pœnitentiarium. Ita cum de Lugo de reserv.

CAS. III. Titio se accusanti in confessione, centum fuisse furatum, sed dominum ignorare; imposuit Confessarius, ut illa in pauperes distribueret, cui paruit Titius: at post aliquod temporis spatium scivit, Petrum esse verum Dominum. Q. an denuo teneatur illa centum Petro domino restituere.

Respondeo negative, si debitam adhibuerit diligentiam, ut dominum inveniret. Ratio est, quia cum Alex. 3. in cap. *cum tu*, de usur. jubeat, quæ usuris inique acquisita sunt, si non supersunt illi, quibus debentur, aut eorum hæredes, dari pauperibus; quod præceptum DD. communiter etiam ad furtum extendunt; sequitur Titium, si debitam adhibuit diligentiam, ut dominum inveniret, restitutionem fecisse eo modo quo potuit, & debuit in tali casu: unde exemptus est ab onere restitutionis, comparente vero domino rei: maxime cum taliter præsumendum est de domini voluntate, ut velit, res suas applicari pauperibus, vel locis piis in remedium animæ, quando illis uti non potest. Less. lib. 2. cap. 14. num. 43.

MENSE SEPTEMBRIS.

CAS. I. Confessarius, audita Petri confessione, eique pœnitentia imposita, sermonem cum eo habet de rebus spiritualibus quidem, sed impertinenter se habentibus ad illius confessionem; unde inadvertenter inabsolutum dimisit: at taliter errasse meminit, dum Petrum videt prope januam Ecclesiæ, eumque sic distantem absolvit. Q. an bene.

Respondeo affirmative, si talis distantia non fuit nimium excedens. Ratio est, quia ex una parte non contrariatur Decret. Clem. VIII. hoc enim procedit de pœnitente vere, & proprie absenti, qualis non fuit Petrus in casu cum fuisset in Ecclesia, & sub oculis Confessarii; ex alia parte, si talis distantia non fuit nimium excedens: qualis fuisset, si solum distasset per 20. passus, Petrus fuisset moraliter præsens Confessario, & verum sensum habuissent verba absolutionis, cum designarent Petrum in Confessarii conspec-